

A close-up photograph of a stack of Euro banknotes, including 10 Euro and 20 Euro notes, resting on a white calculator. The calculator's buttons, including a red minus sign, a green equals sign, and a blue plus sign, are visible. The image is partially obscured by a large, semi-circular orange graphic element on the right side of the slide.

Zakon o računovodstvu

Sudska praksa vezana za obvezu dostave
financijske dokumentacije Fini

Ilija Jurčević, viši sudski savjetnik
Visokog prekršajnog suda RH

Značajniji pravni izvori

- **Zakon o računovodstvu**, dalje: **ZOR**
- **Pravilnik o načinu vođenja Registra godišnjih financijskih izvještaja** te načinu primanja i postupku provjere potpunosti i točnosti godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, dalje: **Pravilnik**
- Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja
- Pravilnik o obliku i sadržaju dodatnih podataka za statističke i druge potrebe

Uvod

Računovodstvena (financijska) dokumentacija obuhvaća osobito knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, godišnje financijske izvještaje (dalje: GFI) i godišnje konsolidirane financijske izvještaje te godišnja izvješća i konsolidirana godišnja izvješća.

Dostava dokumentacije Fini za obje svrhe u ZOR-u je pretežno propisana u poglavlju koje je naslovljeno kao javna objava.

Svrha dostave

Financijska dokumentacija dostavlja se Fini:

1. za statističke i druge potrebe
2. za javnu objavu

Dostava za statističke i druge potrebe

Obveznici

1. svi poduzetnici, čl. 4. st. 2. ZOR-a

2. pravne i fizičke osobe koje su obveznici poreza na dobit za svoju cjelokupnu djelatnost (npr. obrtnici, slobodna zanimanja i ustanove ako su ovakvi obveznici poreza na dobit), čl. 4. st. 3. ZOR-a

Pravne osobe neprofitnog karaktera, kojima nije temeljna svrha stjecanje dobiti, postupaju sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Fina raspolaže popisom obveznika poreza na dobit (čl. 34. st. 8. ZOR-a).

Financijska dokumentacija

- 1. Bilanca** (izvještaj o financijskom položaju)
- 2. Račun dobiti i gubitka**
- 3. Dodatni podaci** – propisani su Pravilnikom o obliku i sadržaju dodatnih podataka za statističke i druge potrebe. Dodatni podaci za pojedine subjekte (npr. kreditne institucije) zasebno su propisani navedenim aktom.

Godišnji financijski izvještaj je uobičajeni zbirni naziv za spomenute izvještaje i dodatne podatke (npr. u obrascima Fine).

Rok dostave

Do 30. travnja tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Poduzetnici kojima je poslovna godina jednaka kalendarskoj mogu istovremenom dostavom ispuniti obvezu predaje godišnjih financijskih izvještaja za statističke i druge potrebe i za javnu objavu (čl. 32. st. 2. ZOR-a).

FPŽ-122/2019 od 3. travnja 2019.

Posebni statusi poduzetnika

Poduzetnici u stečaju i likvidaciji predaju GFI za svaku kalendarsku godinu do okončanja tog postupka. GFI sastavlja se za cijelu kalendarsku godinu koja obuhvaća razdoblje prije pokretanja stečaja ili likvidacije i razdoblje nakon pokretanja postupka do 31. prosinca promatrane godine (čl. 13. st. 5. i čl. 15. st. 3. Pravilnika).

Poduzetnici koji su sudionici statusne promjene – gubitak pravne osobnosti, osim dokumentacije za javnu objavu, dužni su sastaviti i dostaviti Fini i podatke za statističke i druge potrebe (čl. 13. st. 6. Pravilnika).

Fpž-585/18 od 16. siječnja 2019.

Dostava za javnu objavu

Obveznici

Većina poduzetnika (trgovačka društva te podružnice poduzetnika sa sjedištem u drugoj državi članici EU-a ili trećoj državi), čl. 4. st. 2. toč. 1. i 2. ZOR-a.

Financijska dokumentacija

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

mikro i mali poduzetnici

- bilanca
- račun dobiti i gubitka
- bilješke uz financijski izvještaj

srednji i veliki poduzetnici, kao i subjekti od javnog interesa

- bilanca
- račun dobiti i gubitka s pripadajućim izvještajem o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti*
- izvještaj o novčanim tokovima
- izvještaj o promjenama kapitala

Ako su spomenuti dokumenti (osim bilješki) predani u e-obliku potrebno je dostaviti i referentnu stranicu koju su potpisale ovlaštene osobe.

*Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti dostavljaju obveznici MSFI-a.

REVIZORSKO IZVJEŠĆE

mali poduzetnici koji su obveznici revizije te svi srednji i veliki poduzetnici, kao i subjekti od javnog interesa

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

srednji i veliki poduzetnici, kao i subjekti od javnog interesa

- financijski izvještaji za obračunska razdoblja (uključujući revizorsko izvješće*)
- izvješće posloводства
- izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja*
- izjava o plaćanjima javnom sektoru*

**ODLUKA O UTVRĐIVANJU GODIŠNJEG FINANCIJSKOG IZVJEŠTAJA
PRIJEDLOG ODLUKE O RASPODJELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA**

* Dostavljaju obveznici za koje su obveze posebno propisane.

GODIŠNJI KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ, ODNOSNO KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE
obveznici konsolidacije, odnosno poduzetnik koji u skupini poduzetnika
predstavlja matično društvo

NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE

veliki poduzetnici koji su subjekti od javnog interesa i koji na datum
bilance prelaze prosječan broj od 500 radnika
može biti sastavni dio godišnjeg izvješća ili samostalan dokument

Poslovna godina u pravilu je kalendarska godina.

Iznimke:

1. Poduzetnik može promijeniti poslovnu godinu sukladno propisu kojim se uređuje oporezivanje dobiti.
2. Poslovnom godinom smatra se kraće razdoblje od 12 mjeseci ako je posljedica osnivanja, statusne promjene, promjene poslovne godine te likvidacije ili stečaja.
3. Poslovnom godinom smatra se razdoblje likvidacije, koje može biti duže od 12 mjeseci.

Rokovi dostave

Šest mjeseci od posljednjeg dana poslovne godine

- osnovni rok za većinu dokumentacije
(npr. do 30. lipnja ako je poslovna godina jednaka kalendarskoj)
- poduzetnici u stečaju predaju GFI za svaku poslovnu godinu, a poduzetnici u likvidaciji predaju jedan GFI (čl. 12. st. 4. i 5. Pravilnika)

Devet mjeseci od posljednjeg dana poslovne godine

- rok za konsolidirani godišnji izvještaji, odnosno konsolidirano godišnje izvješće

90 dana od nastanka statusne promjene, pokretanja postupka likvidacije ili stečaja

- poduzetnici sastavljaju GFI sa stanjem na dan koji je prethodio danu nastanka statusne promjene, pokretanja postupka likvidacije ili stečaja (čl. 12. st. 3. Pravilnika)

Usporedni prikaz

	Statističke i druge potrebe	Javna objava
Obveznici	Širi krug obveznika (svi poduzetnici iz čl. 4. st. 2. ZOR-a, kao i obveznici poreza na dobit iz čl. 4. st. 3. ZOR-a)	Uži krug obveznika (poduzetnici iz čl. 4. st. 2. toč. 1. i 2. ZOR-a)
Dokumentacija*	Načelno ista dokumentacija za sve obveznike**	Različita dokumentacija za pojedine obveznike
Rok dostave	Do 30. travnja nakon kalendarske godine, nema iznimaka	Šest mjeseci nakon poslovne godine, ima iznimaka

* U svakom slučaju dostavljaju se bilanca te račun dobiti i gubitka

** Iznimka: dodatni podaci

Zajedničko za obje dostave

Odgovorne osobe

Za ove prekršaje odgovorne osobe mogu biti članovi uprave, nadzornog odbora, odnosno izvršni direktori i članovi upravnog odbora (čl. 19. st. 11. i čl. 31. st. 2. ZOR-a). Navedeno se odnosi i na likvidatore (čl. 374., čl. 471. i dr. Zakona o trgovačkim društvima) i stečajne upravitelje (čl. 225. Stečajnog zakona).

Ako poduzetnik povjeri obavljanje računovodstvenih poslova i funkcije računovodstva drugim osobama, poduzetnik ostaje u potpunosti odgovoran za povjerene poslove, kao i za nesmetano obavljanje nadzora (čl. 7. st. 4. ZOR-a).

FPŽ-1571/2019 od 31. svibnja 2019.

Način dostave

Sva financijska dokumentacija se dostavlja:

1. u bilo koju poslovnu jedinicu Fine
2. preporučenom pošiljkom Fini
3. putem internetskog servisa Fine

Poduzetnik je ispunio obvezu dostave dokumentacije ako je pravodobno dostavio Fini potpunu i točnu dokumentaciju.

Izjava o neaktivnosti

Poduzetnik koji tijekom poslovne godine nije imao poslovnih događaja i u poslovnim knjigama nema podatke o imovini i obvezama do 30. travnja tekuće godine Fini dužan je dostaviti izjavu o neaktivnosti.

Činjenica da nije postojala poslovna aktivnost u predmetnoj godini, kao i da nema podataka o imovini i obvezama, nije dovoljna za donošenje odluke o oslobađanju od optužbe, nego je potrebno da je, umjesto financijske dokumentacije, pravodobno dostavljena izjava o neaktivnosti i to za godinu koja je predmet optužbe.

FPŽ-1177/2019 od 31. svibnja 2019.

Brisanje subjekta po sl. dužnosti

Fina je dužna o primitku godišnjih financijskih izvještaja, odnosno godišnjih izvješća namijenjenih javnoj objavi obavijestiti sudski registar (čl. 34. st. 12. ZOR-a).

Registarski će sud po službenoj dužnosti provesti postupak brisanja subjekta ako tri godine zaredom nije postupio po zakonskoj obvezi da objavi svoja godišnja financijska izvješća s propisanom dokumentacijom (čl. 70. st. 1. toč. 3. Zakona o sudskom registru).

Obveza dostave financijske dokumentacije postoji i u slučaju kad su se ispunili uvjeti za vođenje postupka brisanja subjekta po službenoj dužnosti, ali brisanje nije provedeno.

FPŽ-608/2018 od 3. travnja 2019.

Fina kao tužitelj

Odredba o Fini kao ovlaštenom tužitelju za ove prekršaje ne nalazi se u odredbama o nadzoru, nego je „skrivena” u odredbi o vođenju Registra godišnjih financijskih izvještaja (čl. 34. st. 15. ZOR-a), a na snazi je od 1. siječnja 2017., NN 120/16.

Fina kao državna agencija ovlaštena je izdati prekršajni nalog (čl. 233. Prekršajnog zakona).

Prigovor

O prigovoru protiv prekršajnog naloga odlučuju općinski sudovi i Visoki prekršajni sud RH, ovisno o osnovi zbog koje je prigovor podnesen.

U svakom konkretnom slučaju potrebno je utvrditi o kojoj se osnovi radi. Ako je osnova nejasna, smatrat će se da je prigovor podnesen zbog poricanja prekršaja. O toj će se osnovi raditi i ako se predlaže saslušanje okrivljenika ili svjedoka, ističe da je prekršaj počinjen zbog zablude, krajnje nužde i sl.

FPŽ-796/2019 od 3. srpnja 2019.

Prekršajne sankcije

(čl. 42. st. 1. toč. 33. i 35. i st. 2. ZOR-a)

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poduzetnik, odnosno osoba iz čl. 4. st. 3. ZOR-a ako

- ne dostavi propisanu dokumentaciju Fini radi javne objave sukladno propisanim rokovima
- ne dostavi Fini pravodobno financijske izvještaje i dodatne podatke za nadzorne, statističke i druge potrebe

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 kuna do 20.000,00 kuna kaznit će se i odgovorna osoba poduzetnika.

Prema počinitelju se primjenjuje propis koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja prekršaja (npr. čl. 42. st. 1. toč. 34. ZOR-a ako podaci za statističke i druge potrebe nisu dostavljeni do 30. travnja 2017., budući da je ovo ponašanje propisano toč. 35. tog članka tek od 29. prosinca 2018., NN 116/18). Iznimka je blaži propis, no ovdje to nije slučaj.

Vrijeme počinjenja ovih prekršaja je prvi dan nakon proteka roka, kada je nastupilo zakašnjenje (npr. 1. svibnja 2018. ako je posljednji dan za dostavu dokumentacije bio do 30. travnja 2018., budući da se podaci mogu dostaviti i posljednjeg dana).

Praktični podsjetnik!

Potrebno je razlikovati financijske dokumente: financijski izvještaj (eng. financial statement) i godišnje izvješće (eng. annual report),
Pojmovnik sa stanjem – prosinac 2002.

Okrivljenika se npr. ne može proglasiti krivim zbog nedostavljanja godišnjeg izvješća za statističke i druge potrebe, budući da za taj dokument, koji je širi od godišnjeg financijskog izvještaja, ne postoji spomenuta obveza.

Hvala na pozornosti!